

Tractar-se

Ni el Diccionari Fabra ni el de l'Enciclopèdia no recullen l'ús pronominal del verb *tractar*, en frases impersonals (regint la preposició *de*) com *Es tracta d'una altra cosa*, *Ningú no sap de què es tracta* o *És el cas de què es tracta en el capítol anterior*. I no és gens estrany, per tant, que hi hagi qui es decanti a creure que aquests usos són de dubtosa admissibilitat i es manifesti partidari d'evitar-los. No saltres, però, hi veiem el resultat d'un desenvolupament de les frases en què *tractar* significa, segons el Fabra, «prendre alguna cosa com a objecte d'estudi, discussió, etc.»: *L'autor tracta de l'evolució dels sons llatins en català*, *Ara tractarem del teu cas*, *En aquella reunió no es va tractar d'aquest problema*. I, d'altra banda, aquest ús de *tractar* és no solament general i freqüentíssim sinó que en trobem exemples dels lingüistes més prestigiosos i que fan autoritat. Cal esmentar en primer lloc el Diccionari Alcover-Moll, el qual admet *tractar-se* de amb el significat «esser qüestió de tal o tal cosa», que il·lustra amb un exemple de l'escriptor vuitcentista Pons i Massaveu: *Si no sé de què es tracta (L'auca de la Pepa)*. I, pel que fa al Diccionari Fabra, observem que si bé, com hem dit, no recull, a l'article corresponent, aquest ús de *tractar-se* que comentem, a l'article «qüestió» defineix la frase *La persona, la cosa en qüestió*, amb els termes «de què es tracta». Dos

exemples més de Fabra, de la seva Gramàtica de 1956, són els següents: *En el cas de l'adjectiu «gerperut» es tracta d'un derivat directe de «gep»* (pàg. 157), *Però el guionet de què es tracta en aquest paràgraf no s'usa...* (pàg. 157).. Podem adduir també un exemple de Carles Riba, i precisament del seu pròleg a la segona edició del Diccionari Fabra: *No es tracta d'una modestia de protocol, ni tan solament d'una actitud tàctica...* (pàg. XVIII). I són verament innombrables els que trobem en les obres de Joan Coromines: no més ens cal obrir el primer volum del seu Diccionari etimològic, i limitar-nos a mirar l'inici de cada paràgraf, i a la pàgina 6 trobem ja el primer: *Es tracta (antes) d'un castellanisme*. Diguem-ne un parell més de les altres obres d'aquest lingüista: *...perquè es tracta de matèries importants i d'errors que no són fàcils de redreçar* (Lleures, pàg. 246), *En el nostre cas es pot tractar d'una qualificació del mateix camí de Núria* (*Entre dos llenguatges*, II, pàg. 79).

Albert Jané